

Temanotat

Sikkerhetssituasjonen for sunni- muslimer og tidligere ba'thister i Sør- Irak

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Arbeids- og inkluderingsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: mail@landinfo.no

www.landinfo.no

Temanotat **Irak: Situasjonen for sunnimuslimer og tidligere ba'thister i Sør-Irak**

SUMMARY

The security situation in South-Iraq has improved significantly during the past two years, and is much more stable and secure than in Baghdad and most other areas in the country, the KRG provinces excluded. The violence that does occur is not in particular aimed at the Sunni-Muslim part of the population.

There are several reasons why Sunnis and former Ba'thists are no longer a pursued group in Basra and its surrounding areas. First, the proportion of Sunnis has been significantly reduced since 2003; second, one anticipates that there are few persons left who once had influential positions in the Ba'th regime; third, the militias are weakened; and fourth, the security forces are actively arresting people suspected of perpetrating violence.

In spite of the improved security situation in the south and the absence of recent reports of deaths among former Ba'thists, one cannot rule out that they may still face persecution, should they return to South Iraq.

However, currently the main source of conflict in Basra is more connected to the vast oil resources than to sectarian issues.

SAMMENDRAG

Dette notatet redegjør for at sikkerhetssituasjonen til en viss grad har stabilisert seg i Sør-Irak, og at området er langt roligere enn situasjonen er i Bagdad og områder lenger nord i landet, med unntak av de kurdiske selvstyrkte provinsene. De voldelige anslagene som fortsatt inntreffer i Sør-Irak gir ikke grunnlag for å anta at sunnimuslimer og personer med fortid fra ba'thregimet er spesielt utsatt i sør. Dette skyldes blant annet at andelen sunnimuslimer har blitt kraftig redusert siden 2003; at det er relativt få igjen i Basra og de omkringliggende områdene som jobbet tett opp mot det tidligere regimet; at militsene ikke lenger har så stort spillerom i området; og at myndighetene driver svært aktive arrestasjonskampanjer rettet mot militante som mistenkes for planlegging av voldelige aksjoner.

På tross av den sikkerhetsmessige bedringen i Sør-Irak, og fravær av rapporter om drap på ba'thister, er det uvisst hvilken skjebne som venter dem, dersom de skulle returnere til det shiadominerte Sør-Irak. Det som i hovedsak preger dagens konfliktlinjer i Basra er snarere knyttet til oljeressursene enn til sekteriske forhold.

INNHold

1. Innledning	5
2. Den generelle sikkerhetssituasjonen i Sør-Irak	5
2.1 Antall angrep	5
2.2 Antall drepte	6
2.3 Generell sikkerhetsvurdering.....	7
3. Situasjonen for sunnimuslimer og tidligere Ba'th-medlemmer	8
3.1 Nedgang i målrettede angrep.....	8
3.2 Angrep motivert av kriminalitet	8
4. Tiltak iverksatt av myndighetene og andre for å bedre sikkerhetssituasjonen i Basra.....	9
5. Konklusjon.....	10
6. Referanser.....	11

1. INNLEDNING

Som følge av Ba'thregimets fall i 2003, ble maktforholdene mellom den sunni- og shiamuslimske delen av befolkningen snudd på hodet. Fra å ha vært marginalisert og forfulgt i Saddam Husseins regjeringstid, ble shiamuslimske politiske og religiøse aktører de ledende maktfaktorene i det nye regimet. Arabiske sunnimuslimer, og da spesielt de som hadde jobbet for Ba'thpartiet eller på annen måte ble assosiert med det gamle regimet, ble utsatt for forfølgelse og drap. Flere tusen sunnimuslimer flyktet fra det shiadominerte Sør-Irak til sunnidominerte provinser som Anbar, Salaheddin og Diyala (Glantz & Hassan 2006; Sengupta & Whitaker 2007). Mange flyktet også ut av landet.

Ifølge en Irak-ekspert ved det britiske Institutt for Strategiske Studier, var om lag 40 prosent av befolkningen i Basra sunnimuslimer før invasjonen i 2003, mens andelen sank til rundt 14 prosent i 2006 (Sengupta & Whitaker 2007). En liten del har senere returnert til Basra, og andelen av sunnimuslimer i befolkningen antas i dag å være på 15 prosent (SIGIR 2009b). Den sunnimuslimske befolkningen i Basra bor nå i hovedsak i byen al-Zubayr, sørvest for Basra (Cordesman 2009). Tidligere var Abu al-Khasib, ved elven Shatt al-Arab sørøst for Basra by, også en sunnimuslimsk enklave (Sengupta & Whitaker 2007). Landinfo har ikke kjennskap til hvor mange som har blitt gjenværende i, eller har returnert til, dette området.

I løpet av det siste året har mye av den sekteriske volden avtatt, og i Sentral- og Sør-Irak har shiaer og myndighetspersoner vært hardere rammet enn sunnier (USCIRF 2009; O'Hanlon & Campbell 2009). Dette gjelder spesielt i Bagdad, men også i provinsene i sør har ofre for voldshandlinger det siste året i hovedsak vært shiamuslimske.

Denne rapporten vil redegjøre for sikkerhetssituasjon i Sør-Irak, med et spesielt fokus på Basra provins. Situasjonen til sunnimuslimer og personer tidligere tilknyttet Ba'thregimet vil være hovedtema.

2. DEN GENERELLE SIKKERHETSSITUASJONEN I SØR-IRAK

Sikkerhetssituasjonen i Sør-Irak er relativt bedre enn i resten av landet, med unntak av den selvstyrte kurdiske regionen. Provinsene Najaf, Muthanna, Wasit, Thi Qar og Karbala skiller seg spesielt ut som forholdsvis rolige, mens Babil, Qadisiyya, Missan og Basra har en noe større grad av usikkerhet.

2.1 ANTALL ANGREP

Som tabellen nedenfor viser, var det sørlige Irak i perioden fra mai til oktober i år rammet av langt færre angrep per uke enn resten av landet, med unntak av de tre kurdiske provinsene.

Provins	mai-juli 2009	august-oktober 2009	prosentendring
Bagdad	74,8	63,1	-16%
Ninewa	65,5	53,1	-19%
Salaheddin	25,2	25,8	+3%
Tamim	20,9	19,8	-5%
Diyala	24,7	17,8	-28%
Anbar	14,9	9,2	-37%
Babil	3,9	5,1	+29%
Basra	5,2	4,1	-21%
Missan	3,4	2,4	-30%
Thi Qar	1,6	1,6	0%
Wasit	1,5	1,1	-32%
Qadisiyya	0,4	0,9	+128%
Najaf	1,2	0,4	-70%
Karbala	0,3	0,4	+14%
Muthanna	0,3	0,4	+14%
Erbil	0,2	0,4	+90%
Dohuk	0,5	0,2	-68%
Sulaymaniya	0,3	0,0	-100%

Tabell 1: Gjennomsnittlig antall angrep per uke per provins i tidsrommet mai t.o.m. oktober 2009. Kilde: Wing 2009b.

I løpet av 2009 har det blitt rapportert om få voldsaksjoner og et lavt antall drepte i Basra, en provins på om lag 2,4 millioner innbyggere (SIGIR 2009b). Som tabellen over viser, har det i månedene august, september og oktober vært registrert gjennomsnittlig fire angrep per uke, en nedgang fra fem per uke i de tre foregående månedene. Dersom en sammenligner med fjoråret, har antall angrep gått ned fra totalt 108 i perioden 1. april-1. juli 2008 til 11 i perioden 1. januar-20. mars 2009 (Wing 2009a).

2.2 ANTALL DREPTE

Minst 17 personer har blitt registrert drept i konfliktrelaterte angrep i Basra så langt i år.

Ti personer ble drept i løpet av første halvår i 2009, syv personer ble drept av en veibombe ved Hamdan Industrial Compound sør for Basra (29. mars), og eieren og en tilsatt ved et pengevekslingskontor ble skutt og drept i al-Jazair, Basra (18. april). Videre ble en mann som var kritisk til shiamuslimske militser skutt og drept utenfor sitt eget hjem i Basra (en gang mellom 23. og 30. april), og en politigeneral, Hakim Jassim, leder for politiets samfunnsavdeling, ble drept i Zubayr, i nærheten av Basra (9. mai) (IBC 2009).

I løpet av årets tredje kvartal ble fire personer registrert drept. To av ofrene var gullsmeder og tilhørte minoritetsgruppen mandeere (19. september), det tredje offeret var en ung mann som ble funnet død etter skudd i Bradhiya sør i Basra (20. september), mens det fjerde offeret var en kvinne som ble funnet død (30. september) (IBC 2009; SIGIR 2009b).

Så langt i fjerde kvartal har det blitt registrert tre drepte. To av dem ble skutt på jobb på et pengevekslingskontor (6. oktober), mens en mann ble funnet drept i det vestlige området av Basra (IBC 2009; UNAMI 2009).

Av mer betydelige hendelser i sør i løpet av 2009, kan nevnes at 35 personer ble drept av en bilbombe på et marked i Batha, 40 kilometer vest for Nasiriya, den 10. juni (IBC 2009).

2.3 GENERELL SIKKERHETSVALDERING

På bakgrunn av vurderinger gjort av den uavhengige amerikanske gruppen Special Inspector General for Iraq Reconstruction,¹ som rapporterer kvartalsvis på situasjonen i Irak til den amerikanske kongressen, fremstår situasjonen i Basra for årets tredje kvartal som stabil, eller noe bedre i forhold til de to foregående kvartal (SIGIR 2009b). I rapporten for andre kvartal ble det vist til at det var få tilfeller av vold som skyldes partirivalisering, religiøs tilhørighet eller etnisk opphav (SIGIR 2009a).

Det internasjonalt anerkjente amerikanske forskningsinstituttet Brookings registrerer i rapporten *Iraq Index* at Basra siden juli 2007 har hatt det laveste voldsnivået blant de syv provinsene som siden 2003 har vært åsted for 95 prosent av alle konfliktrelaterte voldstilfeller i Irak² (O'Hanlon & Campbell 2009, s. 24).

På tross av en positiv utvikling og få rapporterte angrep og drap i Basra, blir trusselnivået likevel omtalt som middels i FNs sikkerhetsvurderinger, på en tretrinns skala fra lavt til høyt.

Ifølge det amerikanske senteret for internasjonale strategiske studier, så har shiamuslimske militser fortsatt slagkraft i Basra (Cordesman 2009). En må dertil regne med betydelig grad av underreportering av kriminell virksomhet som ikke vises i volds- og drapsstatistikkene. Kidnappinger og trusler er fortsatt en del av

---

¹ Special Inspector General for Iraq Reconstruction (SIGIR) er etterfølgeren til Coalition Provisional Authority Office of Inspector General (CPA-IG) og ble etablert gjennom lov i oktober 2004. SIGIR rapporterer til det amerikanske forsvars- og utenriksdepartementet, foruten kongressen. SIGIRs mandat er å følge opp bruk og misbruk av Iraq Relief and Reconstruction Fund (IRR).

² Det er det kurdiske selvstyremrådet KRG og de åtte resterende sydlige provinsene som er utelatt fra statistikken.

virkeligheten i Basra, og blir ikke systematisk rapportert på samme måte som antall bombeangrep og drap.

3. SITUASJONEN FOR SUNNIMUSLIMER OG TIDLIGERE BA'TH-MEDLEMMER

Ifølge den siste utgaven av *International Religious Freedom Report* fra oktober 2009, som utgis årlig av det amerikanske utenriksdepartementet, så rapporterer fortsatt religiøse minoriteter om oppfattede trusler fra majoritetsbefolkningen, om enn i mindre omfang enn i tidligere år (US State Department 2009). Dette inkluderer sunnimuslimer i områder der shiamuslimene dominerer. Listen over rapporterte overfall eller drap i rapporten inkluderer imidlertid ingen tilfeller rettet mot sunnimuslimer i Sør-Irak.

Iraq Body Count har heller ingen rapporterte hendelser som omfatter sunnimuslimer i sør for 2009. Selv om det ikke fremgår av registreringen, kan det imidlertid ikke utelukkes at noen av de drepte var sunnier.

UNHCR (2009) har i sin siste *Eligibility Guidelines* fra april i år laget en oversikt over alle rapporterte drap i Irak på tidligere Ba'th medlemmer for tidsrommet 2008 og frem til 1. april 2009. Det dreier som om totalt ti tilfeller, hvorav kun ett av dem fant sted i Basra, den 12. mars 2008. De resterende angrepene fant sted i Kerbala, Babel, Bagdad, Kirkuk, Salaheddin (tre angrep) og Mosul (to angrep).

I perioden etter 1. april og frem til midten av november i år har det ikke blitt rapportert om noen lignede tilfeller i Basra, verken i Iraq Body Counts database eller i andre nyhetsmeldinger som Landinfo har gjennomgått.

3.1 NEDGANG I MÅLRETTEDE ANGREP

Når det gjelder målrettede drap på tidligere Ba'thmedlemmer andre steder i Sør-Irak, er det så langt i 2009 rapportert om én hendelse. Den skjedde i Karbala den 27. mars, der et mannlig tidligere partimedlem ble skutt og drept sammen med sin bror (IBC 2009).

På tross av at ingen av de registrerte angrepene i Basra så langt i år har vært direkte rettet mot sunnimuslimer eller tidligere Ba'thmedlemmer, kan en ikke utelukke at noen av ofrene likevel kan ha tilhørt en av disse kategoriene. Årsaken til at det kan være vanskelig å fastslå om et offer hadde hatt tilknytning til Ba'th-partiet, er at han senere kan ha fått en ny jobb, for eksempel innenfor de nye myndighetene. Et angrep rettet mot politiet eller sivilpersoner kan derfor være motivert av at offeret tidligere var tilknyttet Ba'thpartiet, og at gjerningsmannen utførte angrepet på bakgrunn av hevn for forhold fra den gangen. Offerets bakgrunn fra Ba'thpartiet vil derfor ikke vises i registreringen av dødsfallet, med mindre han var en velkjent personlighet.

3.2 ANGREP MOTIVERT AV KRIMINALITET

Manglende rapportering av voldelige aksjoner rettet mot sunnimuslimer med Ba'thtilknytning kan bety at det ikke forekommer i nevneverdig grad. Det kan for

eksempel skyldes at de fleste med en slik bakgrunn har flyktet fra området. På generelt grunnlag kan en imidlertid legge til grunn at kriminell aktivitet og politisk motiverte angrep i Basra rammer langt bredere enn kun sunnimuslimer og tidligere Ba' thmedlemmer. Likevel må man regne med at disse gruppene også er blant de utsatte i Basra. Eksempelet nedenfor er til illustrasjon:

Korrespondenter for avisen *The National* har intervjuet en av dem som flyktet fra Basra etter Ba' thregimets fall, men som returnerte allerede sommeren 2006 (Latif & Sands 2009). Vedkommende opplevde at situasjonen i Basra bedret seg enormt etter militæroffensiven mot militsene våren 2008. I løpet av våren 2009 merket han imidlertid at sikkerhetssituasjonen igjen forverret seg. Som tidligere funksjonær på et kontor under ledelse av en av Saddam Husseins slektninger følte han seg igjen truet av det han kalte dødsskvadroner. Han oppdaget at ukjente menn som kjørte rundt i store svarte biler hadde spurt etter ham både på arbeidsplassen og i hjemmet hans. Etter dette flyktet han og familien igjen til Syria. I følge denne mannen har antall drap og kidnappinger økt i omfang i Basra i løpet av siste halvår.

Korrespondentene i *The National* intervjuet også en lokal sikkerhetsrådgiver til de amerikanske styrkene, og han var av den oppfatning at sikkerhetssituasjonen i Basra var 90 prosent bedre enn i 2007, men at det fortsatt var grunn til bekymring (Latif & Sands 2009).

4. TILTAK IVERKSATT AV MYNDIGHETENE OG ANDRE FOR Å BEDRE SIKKERHETSSITUASJONEN I BASRA

Basra fikk ny politisjef i juni 2007, generalmajor Jalil Khalaf Shuwayl. Han ble direkte innsatt av statsminister Maliki. Den forhenværende politisjefen måtte fratre sin stilling som følge av at han ikke klarte å forhindre et bombeangrep mot den største sunnimuslimske moskeen i Basra samme måned. Den nye politisjefen strakk ut en forsonende hånd til den sunnimuslimske befolkningen ved å oppfordre sunnimuslimer til å søke jobb i den lokale politistyrken (Kasim 2007). Landinfo har imidlertid ikke funnet informasjon om hvor stor andel av politistyrken i Basra som er sunnimuslimsk.

Etter provinsvalget i januar 2009 fikk Malikis Da' waparti, eller Shabkat Dawlat al-Qanun (Rettsstatsnettverket), navnet som partiet gikk til valg på, majoritet i provinsrådet. Tidligere hadde partiet Fadila styrt provinsen. Maliki er opptatt av å bygge allianser og å få oppslutning om enhetstanken i Irak, og nettopp derfor er det viktig for ham og hans parti å sørge for sikkerheten til minoritetene, inkludert sunnimuslimene i Basra.

Politiet i Basra har blitt beskyldt for å begå overgrep mot sivile, og som følge av klagen fra lokalbefolkningen har Menneskerettighetsdepartementet iverksatt en opplæringskampanje i politiet med fokus på menneskerettigheter (RFE 2009).

Som et annet tillitsbyggende tiltak gjennomførte UNDP i samarbeid med provinsstyret i Basra og det irakiske politiet i august 2009 en rundebordskonferanse

mellom lokalsamfunnet og det lokale politiet (van Zyl & Malekzade-Mehrizi 2009). Landinfo har ikke fått brakt på det rene om dette initiativet har blitt videreført.

For å få bukt med virksomheten til ikke-statlige militante, driver irakiske myndigheter gjennom politiet og sikkerhetsstyrkene en aktiv forfølgelse av militante aktivister i Basra by og provins. Bare i løpet av oktober og frem til medio november har mer enn 500 personer blitt arrestert, mistenkt for delaktighet i, eller planlegging av, militante operasjoner³.

Politisk ustabilitet og politisk motivert vold, som ledd i en maktkamp om kontroll over oljeressursene, forventes å tilta i perioden frem mot parlamentsvalget, som er berammet til 18. januar 2010 (AKE 2009).

Et annet virkemiddel for å fremme toleranse mellom de ulike religiøse og sekteriske befolkningsgruppene i Basra, er den multikulturelle barneskolen i Basra, St. Efram Elementary School. Skolen er drevet av kristne, men har både kristne, muslimske og mandeiske elever. I år søkte 250 familier om opptak for sine barn, men skolen hadde kun kapasitet til å ta opp 165 elever (MNF-I 2009).

5. KONKLUSJON

Statistikkene over antall voldelige aksjoner og drepte gir ikke grunnlag for å si at sunnimuslimer eller personer med bakgrunn fra Ba' thpartiet i dag er spesielt utsatt i Basra eller resten av det sørlige Irak. I forhold til befolkningsstørrelsen i dette området, er de registrerte drapstallene for inneværende år marginale. En bør likevel være varsom med å tolke situasjonen slik at det konfliktfylte forholdet mellom støttespillere av det forhenværende regimet og shiaer er bilagt. Fremtredende ba' thister flyktet fra Basra allerede i 2003, og en antar at disse ikke har returnert. Noen sunnimuslimer har derimot flyttet tilbake, og man kan anta at enkelte av disse har hatt mindre fremtredende posisjoner i det forrige regimet. Landinfo har ikke funnet noen samlet informasjon om antall personer med Ba' thbakgrunn som har returnert, eller over hvordan situasjonen er for denne gruppen i Basra i dag.

Provinsstyret og politiet i Basra har gjennomført tiltak for å øke sikkerheten for alle, men en må likevel anta at det er en stor grad av underrapportering av trusler og kidnappinger, og muligens også drap. Dette gjelder både personer med og uten bakgrunn fra Ba' thregimet.

---

³ Denne informasjonen er hentet fra diverse nyhetsmeldinger i Aswat al-Iraq (u.å.).

6. REFERANSER

Skriftlige kilder

- AKE (2009, 12. november). *AKE Iraq security briefing*. Hereford: AKE. Tilgjengelig fra http://www.newssafety.org/images/stories/pdf/countries/ISB12_11_2009.pdf [lastet ned 24. november 2009]
- Aswat al-Iraq (u.å.). *Basra*. Erbil: Aswat al-Iraq. Tilgjengelig fra <http://en.aswataliraq.info/?cat=33> [lastet ned 16. november 2009]

En lenke med samling av alle nyhetsmeldinger omhandlende Basra provins.
- Cordesman, Anthony (2009, 1. oktober). *Recent trends in the Iraq war: Maps and graphs*. Washington D.C.: Centre for Strategic and International Studies. Tilgjengelig fra http://csis.org/files/publication/091001_iraq_war_update.pdf [lastet ned 24. november 2009]
- Glantz, Aaron & Hassan, Alaa (2006, 16. juni). IRAQ: Basra begins to fall apart. *IPS news*. Tilgjengelig fra <http://ipsnews.net/interna.asp?idnews=33644> [lastet ned 24. november 2009]
- Iraq Body Count (u.å.). *Database. Documented civilian deaths from violence*. London: Iraq Body Count Project. Tilgjengelig fra <http://www.iraqbodycount.org/database/> [lastet ned 24. november 2009]
- Kasim, Zeyad (2007, 26. juni). New Basra police chief reaches out to Sunnis. *IraqSlogger*. Tilgjengelig fra http://iraqslogger.powweb.com/index.php/post/3334/New_Basrah_Police_Chief_Reaches_Out_to_Sunnis?PHPSESSID=1d0997c112323e42a279e5b1a99a65f4 [lastet ned 24. november 2009]
- Latif, Nizar & Sands, Phil (2009, 23. juni). Death squads return to Basra *The National*. Tilgjengelig fra <http://www.thenational.ae/article/20090623/FOREIGN/706229846/1002> [lastet ned 24. november 2009]
- MNF-I, dvs. *Multi-National Force – Iraq* (2009, 3. november). *Soldiers aid multi-cultural Iraqi school*. Bagdad: Multi-National Force – Iraq. Tilgjengelig fra http://www.mnf-iraq.com/index.php?option=com_content&task=view&id=28538&Itemid=224 [lastet ned 24. november 2009]
- O’Hanlon, Michael E. & Campbell, Jason H. (2009, 20. august). *Iraq Index. Tracking variables of reconstruction & security in Post-Saddam Iraq*. Washington D.C.: Brookings. Tilgjengelig fra <http://www.brookings.edu/~media/Files/Centers/Saban/Iraq%20Index/index20090820.pdf> [lastet ned 24. november 2009]
- RFE, dvs. Radio Free Europe (2009, 3. april). Iraq's Basra police receive human rights training. *Radio Free Europe*. Tilgjengelig fra

http://www.rferl.org/content/Iraqs_Basra_Police_Receive_Human_Rights_Training/1601610.html [lastet ned 24. november 2009]

- Sengupta, Kim & Whitaker, Raymond (2007, 25. februar) Basra betrayed: When the British leave, will the Mahdi Army replace them? *The Independent*. Tilgjengelig fra <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/basra-betrayed-when-the-british-leave-will-the-mahdi-army-replace-them-437792.html> [lastet ned 24. november 2009]
- SIGIR, dvs. Special Inspector General for Iraq Reconstruction (2009a, 30. juli). *Quarterly report to the United States Congress*. Arlington, Virginia: SIGIR. Tilgjengelig fra <http://www.sigir.mil/reports/quarterlyreports/Jul09/Default.aspx> [lastet ned 24. november 2009]
- SIGIR (2009b, 30. oktober). *Quarterly Report to the United States Congress*. Arlington, Virginia: SIGIR. Tilgjengelig fra <http://www.sigir.mil/reports/quarterlyreports/Oct09/Default.aspx> [lastet ned 24. november 2009]
- UNAMI, dvs. United Nations Assistance Mission in Iraq (2009, 17. november). *United Nations Security Information Report 17 Nov 2009*. Amman: UNAMI Safety and Security Unit.
- UNHCR (2009, april). *UNHCR eligibility guidelines for assessing the international protection needs of Iraqi asylum-seekers*. Geneve: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49f569cf2.html> [lastet ned 24. november 2009]
- USCIRF, dvs. United States Commission on International Religious Freedom (2009, 1. mai), *USCIRF annual report 2009 – Countries of particular concern: Iraq*. Washington D.C.: USCIRF. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a4f2735c.html> [lastet ned 24. november 2009]
- US State Department (2009, 26. oktober). *International religious freedom report 2009 – Iraq*. Washington D.C.: US State Department. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/irf/2009/127348.htm> [lastet ned 24. november 2009]
- van Zyl, Henk & Malekzade-Mehrzi, Bunafsha (2009, 9. august). *Confidence building between local communities and Basra police*. Amman: UNDP. Tilgjengelig fra http://www.mpcc-cppm.gc.ca/alt_format/400/nr-cp/2009-08-09-1-eng.pdf [lastet ned 24. november 2009]
- Wing, Joel (2009a, 22. mai). New attack and death statistics for Iraq. *Joel Wing's Blog*. Tilgjengelig fra <http://www.epic-usa.org/node/4932> [lastet ned 24. november 2009]
- Wing, Joel (2009b, 9. november). Mid-2009 weekly security statistics for Iraq. *Joel Wing's Blog*. Tilgjengelig fra <http://www.epic-usa.org/2009/11/08/mid-2009-weekly-security-statistics-for-iraq> [lastet ned 24. november 2009]